Шаирлийилә фәхр етдийим тәләбәм

Мүәллимлийә башладығым илк илләрдән әдәбиййаты севән тәләбәләримә хүсуси мәһәббәт көстәрәрдим. Онларын һәрәкәти, давранышы, исте'дады мәни чох марагландырар вә диггәтими онлардан айырмамаға чалышардым. һәлә чох кичик икән, орта мәктәбдә охудуғу заман өз исте'дад вә ше'рә һәвәсилә мәни чәлб едән белә тәләбәләримдән бири Сүлейман Рүстәмзадә олмушду.

Сүлеймана вахтилә Һәбиббәй Маһмудбәйовун адыны дашыйан мәктәбдә дәрс демишәм. Инди Чәфәр Чаббарлы күчәсиндә ерләшән бу мәктәбдә ингилабын илк илләриндә гочаман мүәллимимиз Сәмәд Һачыәлиев мүдир иди. Онун хаһишилә бурада әдәбиййат вә дил дәрсләрини апарырдым. Сүлейманы да илк дәфә һәмин мәктәбдә дәрс дедийим заман көрмүшдүм. Арыг, хош сима олан бу кәнчин мәнә охудуғу шеирләриндә бир һәрарәт вә од дуюрдум.

О замандан башлаяраг бүтүн һәятыны әдәбиййат ишинә, халг мәнафеинә һәср едән тәләбәләримдән бири дә Сүлейман олду.

Сүлейманын мәтбуатда чыхан һәр ше'рини үрәк дөйүнтүсү илә охуюрдум. Бу шеирләри охудугча көзләрим гаршысында онун һәм күләр симасы чанланыр, һәм дә кәнч шаирин мүвәффәгиййәтләринә севинирдим. О, күндән-күнә ирәлиләйир, өзү дә өз яшыдларындан даһа сүр'әтлә ирәлиләйирди. Онун шеирләриндә кетдикчә ени заманын, ени девранын сәси хаһа күчлү, даһа гүввәтли шәкилдә сәсләнмәйә башлайырды. Одур ки, ону язычылар чәмиййәтиндә пис гаршыламырдылар. О заман язычылар чәмиййәтинин рәисәт hei'әтиндә мән дә вар идим. Сәһв етмирәмсә, Сүлейманы үмид верән кәнч шаир кими чәмиййәтә үзв дә гәбул етмишдик. Бундан сонра онун гызыл гәләмләрдәки гызгын фәалиййәт дөврү башлады. Ше'римизин өн сыраларында кедәнләр ичәрисиндә онун адыны көрәндә үрәйим ифтихар һиссилә дөйүнүрдү.

Сүлейман Рүстәмин етишмәсиндә аиләсинин дә бөйүк тә'сири олмушдур. Бу аилә илә аз-чох яхынлығым мәнә чох хош тә'сир бағышламышды.

Бир дәфә, исти яй күнләриндән бириндә Сүлейманын халасы оғлу Аслан Мирзоев яныма кәлди. Сөзлү адама охшайырды. Амма әлә бил үрәйиндәкини демәйә чәкинирди. Шаиг адына нүмунәви мүәллимләр техникумуну ә'ла дипломла икмал етмиш, чох бачарыглы вә чалышган бир кәнч олан Асланын бу вәзиййәти мәни дарыхдырды. Анчаг сукут чох давам етмәди, о бирдәнбирә деди:

— Мүәллим, сәни апармаға кәлмишәм.

— Һара?

— Сүлейманкилин бағына. Мәнә тапшырыб ки, мүәллими кәтирмәмиш кәлмә.

Разылыг вердим. Сүлейман вә аиләси бизи чох һөрмәтлә гәбул етди. Мәни үч күн бағда сахладылар. Сүлейманын ата-анасы, яхын гоһумлары илә таныш олдум. Бунлар чох садә, меһрибан, гонаг севән адамлардыр. Атасынын сағлам көркәминә мүнасиб ағыр, тәмкинли бир тәбиәти вар иди. Бу тәмкинлә бәрабәр онда бир сәмимиййәт, садәлик дуюлурду.

Сүлейманы яда саларкән, онун тәбиәтиндәки юмору, мәзаһы унутмаг олмур. Һәтта мән, һәлә чох әввәлләр она комедия язмағы, ярадычылыгда сатира йолу илә кетмәйи төвсийә етмишдим.

1929-чу илдә күрчү язычылары Азәрбайчан язычыларыны Тифлисә гонаг чағырмышдылар. Азәрбайчандан кедән язычы нүмайәндәләринин рәһбәри Ә. Һагвердиев иди. Сүлейман исә онун көмәкчиси иди. Кедәнләр ичәрисиндә Мирзә Чәлил, Сүлейман Сани вә башга чаван язычылар да вар иди. Анчаг Сүлейман гоча язычылар дәстәсиндән әл чәкмир, әлә онларла бирликдә кәзир, әлә кечән фүрсәтдән истифадә едиб онларла зарафатлашырды. Һәтта йолда о, Мирзә Чәлил илә мәни бәзәйән бир хатирә язмышды. Бундан хәбәр тутанда она дедим ки:

— Сүлейман, чаванлығына күвәнмә, әвәзин Бәдәл адлы гардашы вар. Мән дә бир күн сәни бәзәрәм.

Доғрусу бу әвәзи мән чыха билмәдим, чүнки бачармадым. Анчаг арада бир Сүлейманын гәзәл язмаға башладығыны көрүб она чаваб вермәк фүрсәти әлдә етдим. Горхдум ки, о, әлә вахтыны гәзәлә сәрф едиб, өзүнә мәхсус ярадычылыг йолундан айрыла. Она бир гәзәл итһаф едиб ахырыны белә гуртардым:

Эшгин йүкүнү чәкмәйин кәл Шаигә тапшыр,
Кәнч олса да алданма Сүлеймана, Күлүмсәр.

Сүлейман Рүстәм халгымызын бөйүк мәһәббәт бәслядийи шаирләриндән биридир. Мән Сүлейманы һәмишә ше'римизин габагчыл нүмайәндәләри сырасында көрмүшәм вә бундан сонра да онун гоча мүәллими, досту, гәләм йолдашы кими бу мөвгени мөһкәм тутмасыны, бөйүк ярадычылыг гәләбәләринә чатмасыны үрәкдән арзу едирәм.

Абдулла ШАИГ.